

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ В СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФІЗКУЛЬТУРНИХ КАДРІВ

Круцевич Т.Ю., Воробйов М.І., Ісаченко М.А.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Анотація. В статті, на основі аналізу науково-методичної літератури та результатів експериментального тестування слухачів факультету підвищення кваліфікації, обумовлена необхідність впровадження нових підходів в систему освіти.

Ключові слова: кредитно-модульна система, контроль, тестування, рейтингова система

Аннотация. Круцевич Т.Ю., Воробйов М.І., Ісаченко М.А. Тестовий контроль в системі підвищення кваліфікації фізкультурних кадрів. В статті, на основі аналізу науково-методическої літератури і результатів експериментального тестування слухачів факультету підвищення кваліфікації, обумовлена необхідність вивчення і впровадження нових підходів в систему освіти.

Ключевые слова: кредитно-модульная система, контроль, тестирование, рейтинговая система.

Annotation Krutsevich T.J., Vorobiov M.I., Isachenko M.A. Test control over system of improvement of professional skill of the sports staff. In article on the basis of the analysis of the scientific - methodical literature and results of experimental testing of students of faculty of improvement of professional skill is caused necessity of studying and introduction of new approaches for an education system.

Key words: credit-modular system, the control, testing, rating system.

Вступ.

В даний час в системі підготовки і перепідготовки кадрів йде пошук шляхів підвищення ефективності навчального процесу для максимального наблизення випускників ВУЗів до моделі професіонала.

Одним з шляхів рішення цієї проблеми є підвищення керованості процесом навчання студентів через систему контролю їх знань і умінь [7,8], з урахуванням всіх видів контролю діагностичного, оперативного, періодичного і підсумкового.

Об'єктивізація оцінки якості освіти може бути досягнута за наявності добре структурованої моделі знань наочної області і величезного числа експертних тестових завдань, розроблених великим числом педагогів експертів. Для подібних цілей зручніше створювати моделі знань модульно.

Існують акредитаційні вимоги до оцінки рівня підготовленості випускників по конкретній спеціальності відповідно державним стандартам, які можна вважати модельними характеристиками оволодіння системою знань, умінь і навичок для використання в професійній діяльності [2,3,7].

Система фізкультурної освіти не є виключенням і їй властива ще більша проблематичність, пов'язана не тільки з освоєнням знань, але і з оволодінням руховими вміннями, що вимагають відповідної фізичної підготовленості, і умінням передати свій руховий досвід тим, що навчаються. У зв'язку з цим вдосконаленню освітньої діяльності у сфері фізичної культури і спорту присвячене багато дисертаційних досліджень. Обґрунтуванню змісту навчальних планів дисциплін присвячені роботи О.Д. Кривичкової (1994), Р.В. Чудної (2003), Л.І. Сущенко (2004) і ін. Проте, в цих дослідженнях не вивчався взаємозв'язок між різними видами контролю і якісною оцінкою засвоєння знань студентами за спеціальними предметами, не вивчалися можливості корекції навчальних програм і зміст навчального матеріалу залежно від діагностики, тобто отримання попередньої інформації про об'єкт і процес навчання. У практиці поширеним є поняття перевірки результатів навчання, яке є тільки констатацією результатів навчально-пізнавальної діяльності.

У той же час попередній контроль проводиться з метою визначення залишкових знань студента. Він є необхідним для індивідуалізації і диференціації процесу навчання і обов'язковим при модульно-рейтинговій технології навчання [1,2,7].

Особливе значення в системі підвищення кваліфікації викладачів фізичного виховання ВУЗів має зміст програми курсів. Групи курсантів формуються спонтанно, з достатньо широким віковим діапазоном, а, отже, і з різним стажем практичної роботи, часовими періодами закінчення вищого навчального закладу і термінами останніх відвідувань курсів підвищення кваліфікації. Необхідно відзначити, що у зв'язку з перебудовами в системі вищої освіти, його комерціалізацією у середині 90-х років, система підвищення кваліфікації фізкультурних кадрів в Україні повністю перейшла на самооплачування за рахунок вищих навчальних закладів. Це призвело до необґрунтованої економії засобів з боку адміністрації ВУЗів за рахунок зміни форм підвищення кваліфікації викладачів (особливо кафедр фізичного виховання). Пріоритетом останнім часом стало користуватися стажуванням на споріднених кафедрах, притому, практично без відриву від основного місця роботи. Таким чином, утворився якийсь вакуум в системі курсової перепідготовки і підвищення кваліфікації викладачів фізичного виховання. Положення змінилося на початку 2001-2002 рр. і затребуваність такої форми підвищення кваліфікації відновилося. Проте тепер на порядок денний встала проблема змісту програмного забезпечення слухачів, які мають різний рівень теоретичних знань, в області теоретико-методичних основ фізичного виховання [1,4,7,8].

Робота виконана за планом НДР Національного університету фізичного виховання й спорту України.

Формулювання цілей роботи.

Мета дослідження – підвищити ефективність навчального процесу через систему контролю знань і умінь, шляхом розробки та впровадження системи тестових завдань.

Результати дослідження.

У зв'язку з вищевикладеним нами була запропонована система тестового контролю залишкових знань слухачів ФПК в перший день початку занять у вигляді діагностичного тестування і в останній день занять – підсумкове тестування. Система тестів включала сорок завдань з вибором однієї правильної відповіді. При підготовці матеріалів для тестового контролю враховувалися основні правила складання завдання і показник ефективності тесту. Тест, що забезпечує за інших рівних умов більшу кількість відповідей за одиницю часу, вважається ефективнішим. У дослідженні взяли участь 60 слухачів факультету підвищення кваліфікації.

На етапі діагностичного тестування були одержані дані про ступінь готовності слухачів до освоєння учбової програми, а також найбільш слабкі знання з окремих розділів теорії і методики фізичного виховання. Аналіз результатів дозволив з'ясувати, що за відведені 20 хвилин тільки 1 людина встигла відповісти на всі 40 питань, з них правильних відповідей було 52,5 %. В середньому по групі було оброблено 66% питань, правильних відповідей, –38%. Середній бал успішності складав 2,04. Згідно рейтингової системи оцінки за критеріями ECTS (кредитно-модульна система) і національної п'ятибальної системи оцінка 5 балів виставлялася, якщо курсант дав від 82 % правильних відповідей, 4 бали – 75-81 % правильних відповідей, 3 бали – 60-74 % і 2 бали - 59 % і нижче (табл. 1).

Таблиця 1

Результати тестування теоретичних знань слухачів ФПК по теорії і методиці фізичного виховання

Вид контролю	Всього відповідей за 20 хв.	% від загальної кількості	Кількість правильних відповідей	% правильних відповідей	Загальний бал
Діагностичний	26,4	66	15,2	38	2,04
Підсумковий	36	90	26	65	3,2

Основні недоліки в знаннях викладачів фізичного виховання стосувалися термінологічного апарату теорії і методики фізичного виховання, методики розвитку фізичних якостей, адаптаційних реакцій організму в процесі занять фізичними вправами, мотивації діяльності. Відповідним чином була відкоригована учбова програма і внесені лекції з наукових основ фізичного виховання, методики розвитку фізичних якостей студентів і сучасних методів контролю, впливу рухової активності на стан здоров'я людини, нових технологій у фізичному вихованні. Також були включені практичні заняття, виїзні заняття в кращих вузах м. Києва, круглі столи з обміну досвідом. Результати підсумкового тестування показали, що слухачі в середньому обробили 90 % питань, відсоток правильних відповідей збільшився до 65, а середній бал успішності склав 3,2. По темах, які слухачі погано знали, відсоток правильних відповідей збільшився в 2-3 рази в порівнянні з діагностичним тестуванням. Це можна пояснити новими підходами в системі складання учбових програм для курсу підвищення кваліфікації викладачів фізичного виховання Вузів і своєчасною їх корекцією з урахуванням базового рівня знань.

Таблиця 2

Теоретичні знання слухачів ФПК по розділам теорії і методики фізичного виховання

Найменування розділів ТМФВ	Діагностичне тестування правильних відповідей, %	Підсумкове тестування правильних відповідей, %
Термінологічний апарат	46	75
Навчання руховим діям	55	60
Розвиток фізичних якостей	59	85
Чинники здорового способу життя	35	90
Наукові основи фізичного виховання	15	80
Методи контролю у фізичному вихованні	30	95
Нові технології у фізичному вихованні	24	95

Розроблені і апробовані в ході експерименту тестові завдання для слухачів факультету підвищення кваліфікації дозволили якісно підвищити ефективність учбового процесу.

Анкетне опитування слухачів ФПК викладачів кафедр фізичного виховання виявив їх позитивне відношення до тестового контролю. Негативним чинником, на їх думку, є ліміт часу, за який необхідно виконати завдання, тобто те, що є одним з критеріїв успішності тестування. При повторному тестуванні, коли знання слухачів значно поповнилися, вони, в основній масі, уклалися в час, відведений на виконання завдання. Одержаний ними досвід тестування теоретичних знань багато викладачів вирішили використовувати при

складанні робочих програм з фізичного виховання студентів і організації учбового процесу згідно вимог кредитно-модульної системи.

Висновки.

Аналіз науково-методичної літератури і результати експериментального тестування дозволили встановити необхідність впровадження нових підходів в систему освіти, більш детального вивчення досвіду європейських країн, які вже упровадили систему тестування в учбовий процес і врахувати всі помилки і недоліки перед тим, як повністю переходити на тестову систему контролю знань в Україні.

Подальші дослідження передбачається провести в напрямку вивчення інших проблем тестового контролю в системі підвищення кваліфікації фізкультурних кадрів.

Література:

1. Актуальні проблеми теорії і методики ФВ / Упоряд.: О.М. Вацеба, Ю.В. Петрішин, Є.Н. Приступа, І.Р. Бондар – Л., 2005. – 296с.
2. Аванесов В.С. Применение тестов для формирования кадров востей школы // Подготовка, повышение квалификации и аттестация научных и педагогических кадров: Тез. докл. междунар. семинара.- М., 1990.- С 168-170.
3. Богданова І.М. Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя: Монографія. – Одеса, 1998. – 284 с.
4. Водяникова И.А. Никитушкина Н.Н. Практика применения модульного обучения в системе повышения квалификации специалистов по физической культуре и спорту // Теория и практика физ.культуры. – 2004. - №12. – С.43-44.
5. Готлиб В.М. Мокров А.Н. Исследование эффективности тестового контроля в институтах физической культуры // Теория и практика физ.культуры . – 1991. - №11.-С.35-36.
6. Киселева Н.Н. Особенности организации процесса повышения квалификации слушателей // Теория и практика физ.культуры. – 2001. - №12. – С.38.
7. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі / За ред. С.У.Гончаренко, П.М. Олійника. – К.: Вища шк., 2003. – 324 с.
8. Свистунов С.В. Инновационность повышения квалификации в сфере физкультуры и спорта // Современный олимпийский спорт и спорт для всех : VII Междунар. науч. конгресс. – М., 2003. – Т.2. – С. 395-396.

Надійшла до редакції 01.12.2006р.